

Rapport om et fremtidig felles hus for Birkenes menighet og Birkeland bedehus

Utarbeidet av en komité nedsatt av menighetsrådet og bedehusstyret, 2020-2021.

Innhold

Bakgrunn	side 3
Premisser for innhold og funksjon	side 4
Forslag til intensjonsavtale	side 5

Vedlegg:

1. Referater fra møtene i komiteen
2. Rapport fra befaring til Høvåg
3. Rapport fra befaring til Greipstad
4. Respons fra Froland

Bakgrunn

Birkeland bedehus og Birkenes menighetsråd oppnevnte høsten 2020 en komité for å se på mulighetene for samarbeid om et felles hus for Birkenes menighet og Birkeland bedehus.

Bedehusets vedtak fra 08.10.2020 lyder:

- 1. Det ekstraordinære årsmøtet for Birkeland bedehus ønsker at det etableres en komite som jobber ut en intensjonsavtale mellom Birkenes menighet og Bedehuset. Komiteen skal ha tre medlemmer fra Bedehuset og tre medlemmer fra Birkenes menighet.*
- 2. Resultatet av arbeidet legges frem på første ordinære årsmøte.*
- 3. Komiteen delegeres myndighet til også å se på en felles løsning på andre lokaliteter.*

Menighetsrådets vedtak av 27.10.2020 lyder:

Menighetsrådet setter ned en komite på 3 personer som sammen med 3 medlemmer fra bedehuset utarbeider en intensjonsavtale om samarbeid om et felles bedehus/menighetshus. Komiteen skal finne ut om det vil være mulig å lage en samarbeidsavtale mellom menigheten og bedehuset om å lage et funksjonelt bygg for alle generasjoner. Det skal legges frem på bedehusets årsmøte 4. mars 2021, og menighetens årsmøte i mars 2021. Menighetsrådsleder spør aktuelle personer som ble foreslått på møtet.

Følgende personer ble oppnevnt til komiteen:

Fra Birkeland bedehus: Ivar Aanesland
Siri K. Aanesland
Rune Galteland

Fra Birkenes menighet: Gunnar Birkeland
Kari K. Birkeland
Sven Erik Forfang

På første møte i komiteen ble Gunnar Birkeland valgt som leder og Sven Erik Forfang som sekretær.

Komiteen har hatt åtte møter, hvorav ett digitalt møte, og befaring til Høvåg bedehus og Greipstad menighetshus, samt innhentet opplysninger om Froland menighetscenter. Komiteens arbeid er blitt forsinket på grunn av korona-pandemien. Arbeidet ble stilt i bero i perioden medio januar – ultimo august 2021.

Premisser for innhold og funksjon

Vi ser for oss et felles hus som

- er sentrumsnært og tilpasset den bruk vi ønsker at et «menighetssenter» skal romme i vår tid
- ivaretar mangfoldets muligheter
- gir kontakt og aktivitet mellom mennesker
- er et treffsted og en møteplass for mange
- satser på generasjonsfellesskap
- bygger fellesskap tross skillelinjer
- er et vitnesbyrd om enhet mellom kristne
- tar høyde for at lekmanns- og bedehus-kulturen er i endring, i og med at flere etablerer trossamfunn og ønsker å tilby nattverd og dåp
- gir rom for og er robust nok for ulike organisasjonsformer/ lutherske menigheter
- har raushet mellom brukerne som grunnleggende verdi
- sikrer bærekraft og god ressursutnyttelse, samt universell utforming av bygget
- inneholder kirkekontor / menighetskontor
- muliggjør familiesamlinger, gudstjenester, konserter og oppsetninger, møter og samlinger, aktivitetsgrupper som babysang, trosopplæring, søndagsskole, basarer, menighetsfester og korøvelser mv.
- inneholder stor sal med plattform og utstyrsrom, og tilstøtende mindre saler som kan åpnes opp, samt barne- og lekerom med høyttalere og innsyn til storsal. Videre må nevnes: kjøkken, matsal med muligheter for private selskaper som konfirmasjoner og åremålsdager, grupperom til styremøter, bønnemøter, lagerrom, vaskerom, garderobes, toaletter, kontorer mv.
- har tilfredsstillende parkeringsmuligheter
- muliggjør videreføring av dagens aktiviteter på bedehuset

Vi ser for oss en videre prosess som

- fastsettes etter et felles møte mellom menighetsrådet og bedehusstyret
- innebærer avklaring av tomteforhold. Biblioteket og / eller «Vollan-bygget» må trolig inngå i det nye «menighetssenteret»
- innebærer avklaring av eieforhold: Skal «menighetssenteret» eies av menigheten eller bedehuset, eller begge i fellesskap? Eller skal en leie bygget, dersom en annen vil bygge det for utleie til kristen virksomhet?
- innebærer at nåværende bedehus kan inngå vederlagsfritt i «menighetssenteret»
- forutsetter opprettelse av en byggekomite med byggeleder som leder arbeidet
- forutsetter innleie av arkitekt (nevner Jan W. Jensen, Arendal som er brukt i Høvåg, Greipstad og Froland)
- omfatter dugnadsinnsats, forbønnstjeneste og givertjeneste
- omfatter opptak av lån
- sikrer bygget inntekter i form av leie, basarer, støtte fra kommunen, mv.
- forutsetter opprettelse av et hus-styre når bygget er reist, ev. tilsetting av daglig leder i en deltidsstilling

Forslag til intensjonsavtale

1.

Birkeland bedehus og Birkenes menighet er enige om at det er grunnlag for å inngå et samarbeid om et felles hus (menighetscenter/menighetshus/bedehus) på Birkeland.

2.

Partene er enige om at «Premisser for innhold og funksjon» i Rapport om et fremtidig felles hus (Birkelandkomiteen) legges til grunn for det videre arbeid, herunder:

- a) Huset skal være sentrumsnært
- b) Huset skal være et vitnesbyrd om enhet mellom kristne
- c) Huset skal muliggjøre videreføring av dagens aktiviteter på bedehuset og ha raushet mellom brukerne som grunnleggende verdi
- d) Huset skal ta høyde for at lekmanns- og bedehus-kulturen er i endring, i og med at flere etablerer lutherske trossamfunn og tilbyr nattverd og dåp

3.

Dagens bedehus inngår i det nye huset.

4.

Ettersom det trengs mer areal enn det nåværende bedehus representerer, må ytterligere areal inngå i hus-konseptet og romme gode parkeringsmuligheter.

5.

Partene vil drøfte saken i fellesskap i møter mellom menighetsrådet og bedehusstyret og bli enige om videre fremdrift/ prosess.

6.

Proessen nevnt over bør blant annet avklare:

- a) en tydelig visjon for huset
- b) om det er mulig å utvikle et felles hus på Birkeland med utgangspunkt i Birkeland bedehus og tilstøtende arealer/ bygg, eller om man må lete etter alternative steder.
- c) hvem som skal eie bygget, ev. om det skal leies av noen
- d) organisasjonsform (f.eks. stiftelse eller gå inn under Birkenes menighets organisasjonsnummer)
- e) skisse til utforming
- f) finansieringsmuligheter ved ombygging av bedehuset og/eller nybygg på samme sted med tilstøtende bygg
- g) finansieringsmuligheter for drift etter at huset står ferdig
- h) oppnevning av byggekomite

Birkeland, xx.xx.2021

Birkeland bedehus

Birkenes menighet

Vedlegg

1. Referater fra møtene i komiteen

1.1 Referat fra konstituerende møte, 10.11.2020

Referat fra første møte i menighetshuskomiteen, 10.11.20 kl. 19 på kirkekontoret.

Til stede:

Fra Birkenes menighet - Gunnar Birkeland (på zoom), Sven Erik Forfang og Kari K. Birkeland

Fra Birkeland bedehus Rune Galteland, Siri K. Aanesland og Ivar Aanesland

Referent Nina Hauge fra Birkenes menighetsråd

Kontaktinfo:

Siri	Siri.ka@hotmail.com	906 84 878
Sven Erik	Sven.erik.forfang@gmail.com	452 24 690
Gunnar	Gunnar@ikf.no	404 07 717
Kari	karikbi@broadpark.no	469 59 839
Ivar	iva-aane@online.no	959 21 272
Rune	rgalteland@gmail.com	995 55 702

1. Mandatet til komiteen er følge opp vedtaket på det ekstraordinære årsmøte på Birkeland bedehus:
«Det ekstraordinære årsmøtet for Birkeland bedehus ønsker at det etableres en komité som jobber ut en intensjonsavtale mellom Birkenes menighet og bedehuset. Komiteen skal ha tre medlemmer fra bedehuset og tre medlemmer fra Birkenes menighet. Resultatet av arbeidet legges frem på første ordinære årsmøte. Komiteen delegeres myndighet til også å se på en felles løsning på andre lokaliteter»
2. Konstituering
 - a. Leder – Gunnar Birkeland
 - b. Sekretær – Sven Erik Forfang
3. Neste møte er tirsdag 17.11. kl. 19.00 på bedehuset. Ivar ordner nøkkel. Gunnar setter opp sakliste. Nina ber Øyvind Raen møte for å orientere om arbeidet hittil.
4. Nina oversender det som foreligger fra menighetsrådet av notater, vedtak, rapporter ol om menighetshus.
5. Ivar oversender bedehusets statutter.
6. Nina får tak i info om husleiekontrakten for kirkekontoret.
7. Ellers ble det snakket om
 - a. Er det avklaringer vi har behov for å gjøre - i så fall hvilke? Alle tenker gjennom dette til neste møte
 - b. Det må avklares behovet til bedehuset og menigheten og se om disse to kan forenes. Hvis ja så utarbeides en intensjonsavtale.
 - c. Areal- og rombehov. Bør menighetsrådet gjøre noen refleksjoner?
 - d. Hvorfor vil vi dette? Hva er behovet?

1.2 Referat fra møte, 17.11.2020

Referat fra møte i komité for menighets- og bedehus på Birkeland

Dato: 17.11.2020, kl. 19.00 – 20.30, Birkeland bedehus

Til stede:

Gunnar Birkeland (leder), Kari K. Birkeland, Siri K. Aanesland, Rune Galteland, Ivar Aanesland og Sven Erik Forfang (sekretær)

Åpning: Gunnar Birkeland leste fra Salme 73, versene 23-24 og ledet i bønn.

Sak 1/ 2020: Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak:

Godkjent uten merknader

Sak 2/ 2020: Godkjenning av referat fra konstituerende møte 10.11.2020

Vedtak:

Godkjent med merknad om at korrekt telefonnummer til Ivar Aanesland er 959 48 484

Sak 3/ 2020: Avklaringer

Komiteen drøftet hva som driver/ motiverer den enkelte for dette arbeidet, hvilke tradisjoner som det er viktig å videreføre, hvilke drømmer en har for innhold og bruk av et slikt hus, samt hvilke forhold som må drøftes for at vårt mandat kan oppfylles.

Følgende synspunkter framkom:

- bedehuset ivaretar mangfoldets muligheter, aktivitetene må videreføres om det blir et felles hus
- viktig å skape et hus som gir kontakt og aktivitet mellom mennesker, lettere på et menighets- og bedehus enn i selve kirken
- bør bli et treffsted/ møteplass for mange, noe for alle, satse på generasjonsfellesskap, fellesskap tross skillelinjer
- kristne på Birkeland bør stå sammen, sammen er vi sterke
- får bedre ressursutnyttelse med et felles bygg
- må ta høyde for at lekmanns- og bedehuskulturen er i endring, flere etablerer trossamfunn og ønsker å tilby nattverd og dåp
- bør være rom for ulike organisasjonsformer/ lutherske menigheter
- NLM v/ Fokus har siden 2014 arrangert søndagsmøter kl. 11 på bedehuset, ca. 1-2 møter i måneden i høst- og vårsemesteret. Møtene er i dag koordinert med Frikirken, etter at de i de første årene var koordinert med Birkenes menighet. NLM arrangerer også torsdagsmøter
- Birkenes menighet har flere aktiviteter på bedehuset, spesielt for barn og unge. NMS og Israelmisjonen arrangerer også noen møter og Søndagsskoleforbundet har søndagsskole
- raushet og robusthet bør ligge til grunn for arbeidet

- bygget må ha parkeringsmuligheter
- hvordan fordeling av bruk i et felles bygg må avklares
- bør vi spørre brukerne hva de trenger av lokaliteter på nåværende tidspunkt?

Vedtak:

Komiteens arbeid bør ferdigstilles i løpet av januar 2021. I februar bør arbeidet (intensjonsavtalen) forlegges organisasjonene og menighetsrådet. I mars skal den forlegges årsmøtene til bedehuset og menigheten.

Sak 4/ 2020: Grunnlag og historikk

Øyvind Raen orienterte om tidligere arbeid. Birkenes menighet trenger et funksjonelt menighetshus i Birkeland sentrum, som er mer familievennlig enn Birkenes kirke. Menigheten vil først avklare med bedehuset om det er mulig med et utvidet samarbeid om bygg. Hvis ikke, vil en se på andre muligheter. Det er ikke snakk om å overta bedehuset, men – om mulig - finne fram en samarbeidsløsning som styrker begge parter. Saken har vært drøftet i menighetsrådet og på menighetens årsmøte 2020. Saken har også vært oppe på bedehusets årsmøte 2020. Partene – Birkenes menighet og Birkeland bedehus – er enige om å se på mulighetene for å komme frem til en avtale om felles menighets- og bedehus. Menighets- og bedehuskomiteen har fått i oppdrag å vurdere dette og – om mulig – legge fram forslag til en intensjonsavtale.

Andre alternativer for menighetshus: Sakura-bygget, Bankbygget, Bendiks-bygget, et nytt Samskapingshus.

Samarbeidsprosjekter mellom menighet og bedehus i andre kommuner: Høvåg, Nodeland, Gjerstad og Froland.

Sak 5/ 2020: Møteplan

Vedtak:

Følgende møtedatoer fastsettes:

24.11.2020 kl. 19

01.12.2020 kl. 19

17.12.2020 kl. 19

Fast møtested er Birkeland bedehus.

Det var intet under eventuelt.

1.3 Referat fra møte, 24.11.2020

Referat fra møte i komité for menighets- og bedehus på Birkeland

Dato: 24.11.2020, kl. 19.00 – 20.30, Birkeland bedehus

Til stede:

Gunnar Birkeland (leder), Kari K. Birkeland, Siri K. Aanesland, Rune Galteland, Ivar Aanesland og Sven Erik Forfang (sekretær)

Åpning: Ivar Aanesland leste fra Matteus 6, «Vær ikke bekymret» – «Søk først Guds rike» og ledet i bønn.

Sak 6/2020: Godkjenning av innkalling og sakliste

Vedtak:

Godkjent uten merknader

Sak 7/2020: Godkjenning av referat fra komitémøte 17.11.2020

Vedtak:

Godkjent uten merknader

Sak 8/2020: Premisser for innhold og funksjon i et menighets- og bedehus i Birkeland sentrum

Gunnar Birkeland la fram notatet «Premisser for innhold og funksjon» og innledet til drøftelse.

Følgende synspunkter framkom:

- flere tok til orde for at notatet inneholdt sentrale momenter og ga et godt og ryddig grunnlag for videre drøftelse
- arbeidskirkebegrepet er neppe hensiktsmessig å bruke, men kan gi momenter til byggets innhold
- det framkom synspunkter på livssynsnytrale seremonirom og bibliotek, dersom andre aktører skal inn i bygget, bør en se på alternative innganger
- det ble stilt spørsmål ved om 400 sitteplasser var i meste laget
- bygget må ha grupperom/ møterom med plass for 8-10 personer
- utleie bør vurderes, det vil gi inntekter, for eksempel utleie til konfirmasjonsselskap
- hus-vedtekter/ statutter bør inneholde bestemmelser om utleie og til hvem, aktører innenfor luthersk bekjennelse på Birkeland er den primære målgruppe, hus-styret kan åpne for andre gjennom dispensasjon
- bedehustradisjonen må respekteres
- bygget bør inneholde kirke-/ menighetskontorer, kontorfellesskap mellom ulike menigheter kan vurderes
- utvidelse av nåværende bygg/ tomt bør vurderes
- navnet «Birkeland menighetssenter» kan være et hensiktsmessig navn på bygget

Vedtak:

Momenter fra saksnotatet og komiteens drøftelser tas med i det videre arbeid med forslag til intensjonsavtale. Komitélederen oppdaterer saksnotatet.

Sak 9/2020: Idémyldring: Hva må nå sjekkes ut/ avklares?

Ivar Aanesland gjennomgikk kart over området. Nils O. Birkeland eier bibliotekbygget/ bussbygget. Birkeland Bygg eier Vollan-bygget. Det er planlagt en gang/ sykkelvei gjennom området, som kan hindre utvidelse. Må avklares med kommunen. Det er ikke mye ledige arealer i området. Mulig utvidelse mot hovedveien. Kirkekontor i Vollan-bygget? Hvilke planer har Nils O. for bibliotek/ bussbygget? Er det mulig med et 2. etasjes bygg på 1000 kvm.? Hvilke planer foreligger for Robert Birkeland/ Bendiks-tomta og for Pål Frigstads Gamla-tomt?

Vedtak:

Fortsatt drøftelse av lokasjon på neste møte. Videre bør vi se på finansieringsmuligheter og eieform. Komiteen bør foreta befarng til ett eller flere menighetshus for å se på løsninger.

Sak 10/2020: Eventuelt

Neste møte tirsdag 1. desember kl. 19 på bedehuset.

1.4 Referat fra møte, 01.12.2020

Referat fra møte i komité for menighets- og bedehus på Birkeland

Dato: 01.12.2020, kl. 19.00 – 20.45, Birkeland bedehus

Til stede:

Gunnar Birkeland (leder), Kari K. Birkeland, Siri K. Aanesland, Rune Galteland, Ivar Aanesland og Sven Erik Forfang (sekretær)

Åpning: Kari K. Birkeland leste fra Johs. ev. 1 «Det sanne lys» og knyttet noen ord til begrepene lys, mørke og håp samt ledet oss i bønn.

Sak 11/2020: Godkjenning av innkalling og sakliste

Vedtak:

Godkjent uten merknader

Sak 12/2020: Godkjenning av referat fra komitémøte 24.11.2020

Vedtak:

Godkjent uten merknader

Sak 13/2020: Justert notat: Premisser for innhold og funksjon i et menighets- og bedehus i Birkeland sentrum

Notatet var sendt ut på forhånd.

Følgende synspunkter framkom:

- notatet er et godt grunnlag å arbeide videre med
- notatet kan kanskje innarbeides i intensjonsavtalen eller følge som vedlegg
- bør nevnes at bedehustradisjonen skal respekteres
- nåværende bedehusbygg bør vurderes først, påbygging/ utvidelse ansees nødvendig
- dersom det ikke er plass i nåværende bedehusbygg, kan en vurdere andre alternativer

Vedtak:

Justert saksnotat fra komitémøte 24.11.2020 med momenter fra dagens drøftinger legges til grunn for det videre arbeid med forslag til intensjonsavtale.

Sak 14/2020: Lokasjon: Hva anser vi for aktuelle og reelle alternativer å arbeide videre med?

Følgende synspunkter framkom:

- planlagt gang- og sykkelvei forbi nåværende bedehusbygg er en reell hindring
- det er dyrt å bygge i sentrum
- vanskelig med god parkeringsløsning ved nåværende bedehus
- et nytt bygg kan gi ny giv og økt engasjement
- kan vi tenke oss flere bygg i en integrert løsning med bro eller undergang mellom byggene?
- hva med kirkekontor på biblioteket?
- hva med parkeringshus i kjelleren?
- kan vi finne en tomt utenom sentrum som gir lavere kostnader og bedre parkeringsmuligheter (mot skolene, Aanesland fabrikk, Stoppedalsmyra)?
- et bede- og menighetshus i sentrum vil være med på å holde liv i sentrum

Vedtak:

Komiteen vil peke på tre ulike løsninger for lokasjon i prioritert rekkefølge; (1) nåværende tomt/ område, (2) en annen tomt i sentrum og (3) en tomt utenfor sentrum.

Sak 15/2020: Finansiering: Hvilke alternativer kan vi identifisere som potensielle?

Følgende synspunkter framkom:

- det må etableres en fast givertjeneste
- menighetsrådet/ Den norske kirke må ta den største forpliktelsen
- utleie vil gi inntekter
- søke ulike støtteordninger
- vurdere leie framfor eie
- det bør nedsettes en økonomigruppe for å lage en mulighetsstudie vedr. finansiering/ en finansieringsplan

Vedtak:

Finansieringsmuligheter må avklares når vi vet mer om romplan og plassering. Komiteen mener at det bør utarbeides en mulighetsstudie vedr. finansiering. Komiteen ser ikke dette som sin oppgave.

Sak 16/ 2020: Eieform: Hvilke alternativer kan vi identifisere som potensielle?

Følgende synspunkter framkom:

- valg av eieform/ selskapsform/ organisasjonsform har betydning for ansvar/risiko, rettigheter/ plikter og hvilken frihet en har til å disponere over eiendeler
- eieform har også noe å si for muligheter for finansiering/ gaver/ inntekter
- nåværende bedehus er en forening – Salem Birkeland Bedehus – en selveiende sammenslutning
- stiftelse er en mulighet, men den er krevende å oppløse
- aksjeselskap (ideelt) er en annen mulighet

Vedtak:

Valg av eieform vil ha mye å si for driften av bygget. Det bør velges en eieform/ organisasjonsform som sikrer formålet, gir medvirkning for brukerne og som gir muligheter for inntekter/finansiering. Komiteen vil forhøre seg med andre kombinerte menighets- og bedehus om eieform.

Sak 17/2020: Befaring: Hvilke steder i vår region bør besøkes for befaring?

Det vises til sak 4/2020. Det tas kontakt med menighets- og bedehusene i Høvåg, Froland og Finsland/ Nodeland for informasjon/ befaring. Ivar kontakter Høvåg, Rune kontakter Froland og Siri kontakter Finsland/ Nodeland.

Vedtak:

Befaring til aktuelle steder planlegges tirsdag 5. januar 2021. Nærmere detaljer avklares på neste møte. Det bør utarbeides et spørsmålsskjema for hva vi ønsker svar på.

Sak 18/ 2020: Eventuelt

Det ble fastsatt følgende møteplan for 2021:

Befaring – 05.01

Møte – 12.01

Avsluttende møte – 26.01

Neste møte tirsdag 17. desember 2020 kl. 19 på bedehuset.

1.5 Referat fra møte, 17.12.2020

Referat fra møte i komité for menighets- og bedehus på Birkeland

Dato: 17.12.2020, kl. 19.00 – 19.50, Birkeland bedehus

Til stede:

Gunnar Birkeland (leder), Kari K. Birkeland, Siri K. Aanesland, Rune Galteland, Ivar Aanesland og Sven Erik Forfang (sekretær)

Åpning: Rune Galteland leste fra Johs. ev. 8.12 «Jeg er verdens lys. Den som følger meg, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys.» Han knyttet noen ord til vendepunktet i naturen – vintersolverv – og begrepene lys og mørke i naturen og i vårt liv, og deretter ledet han oss i bønn.

Sak 19/2020: Godkjenning av innkalling og sakliste

Vedtak:

Godkjent uten merknader

Sak 20/2020: Godkjenning av referat fra komitémøte 01.12.2020

Vedtak:

Godkjent uten merknader

Sak 21/2020: Befaring til andre «menighets- og bedehus» i vår region

Gunnar Birkeland innledet med at vi må identifisere hvilke temaer vi ønsker å vite mer om, hvilke spørsmål vi vil ha svar på, hvilke praktiske forhold vi trenger å kjenne til mv. og sette opp en liste med momenter til avklaring når vi besøker/ kontakter andre menighets- og bedehus.

Siri redegjorde for kontakt med Finland og Greipstad. Kontaktperson: Leder av hus-styret, Janne Slotte, tlf. 90 13 16 33, e-post: janneslotte@hotmail.com

Ivar redegjorde for kontakt med Høvåg. Kontaktperson: Leder av bedehusstyret, Fredrik Nagell-Dahl, tlf. 92 89 80 93, e-post: fredrik@hovagbedehus.no

Rune redegjorde for kontakt med Froland menighetssenter. Leder for eierrådet er Knut Heggen, tlf. 91 11 79 46, e-post: keheggen@online.no

Følgende momenter ble nevnt i diskusjonen:

- Hva var bakgrunnen for bygging av menighetshus?
- Fantes det en visjon bak arbeidet?
- Hvem drev prosessen?
- Hvordan ble pengene skaffet? Finansiering av bygget.
- Hvordan ble byggeprosjektet organisert? Forprosjekt. Hovedprosjekt. Mulighetsstudie. Milepælplan. Bruk av arkitekt. Brukernes plass i prosessen. Bruk av styringsgruppe/ prosjektgruppe/ brukerutvalg.

- Hvordan finansieres driften?
- Eieform/ organisasjonsform?
- Hvordan er driften organisert? Hus-styre. Daglig ledelse. Komitéer.
- Hvordan fordeles bruken av bygget?
- Er brukerne av huset fornøyd?
- Hva har vært suksesskriteriene?
- Hva ville en gjort annerledes i dag?

Vedtak:

Det gjennomføres en befaringsreise 5/1-2021. Siri/ Rune/ Gunnar besøker Greipstad. Ivar/ Kari/ Sven Erik besøker Høvåg. Det utarbeides en spørsmålsliste på bakgrunn av drøfting i sak 21/ 2020, som sendes ut til kontaktpersonene på forhånd. Listen sendes også til Froland, som forhåpentligvis kan svare på e-post. Rapport fra befaringsreise legges fram på møte 12/1.

Sak 22/2020: Eventuelt

Ingen saker under eventuelt

1.6 Referat fra møte, 12.01.2021

Referat fra digitalt møte i komité for menighets- og bedehus på Birkeland

Dato: 12.01.2021, kl. 20.00 – 20.20, på Zoom

Til stede:

Gunnar Birkeland (leder), Kari K. Birkeland, Siri K. Aanesland, Rune Galteland, Ivar Aanesland og Sven Erik Forfang (sekretær)

Sak 1/2021: Godkjenning av innkalling og sakliste

Vedtak:

Godkjent uten merknader

Sak 2/2021: Godkjenning av referat fra komitémøte 17.12.2020

Vedtak:

Godkjent uten merknader

Sak 3/2021: Endring av framdriftsplan som følge av pandemirestriksjoner

Gunnar Birkeland innledet med en orientering om bakgrunnen for at befaringsreise til Høvåg og Greipstad måtte utsettes. Regjeringens restriksjoner gjelder fortsatt og befaringsreise må utsettes til samfunnet åpner opp igjen. Vi avventer ny pressekonferanse fra regjeringen onsdag 13. januar.

Ivar A. orienterte om at bedehusets årsmøte var planlagt til 4. mars, men at det er uklart om det kan gjennomføres da. Det er ikke aktuelt å gjennomføre årsmøtet digitalt.

Sven Erik opplyste at han har orientert leder i menighetsrådet, Nina Hauge, om at komiteens arbeid er forsinket på grunn av pandemien. Menighetsrådets leder ga uttrykk for at komiteen må ta den tid som er nødvendig. Menighetens planlagte årsmøte i mars, kan bli utsatt.

Vedtak:

Komiteen følger med på smittesituasjonen. Så lenge deler av samfunnet er nedstengt, holder vi oss i ro. Så snart regjeringen åpner opp for normale aktiviteter, gjennomføres befaringene. Komiteen står i løpende dialog med bedehusstyret og menighetsrådet om framdriften i arbeidet.

Sak 4/2021: Ny møteplan

Vedtak:

Så snart regjeringen åpner opp for normale aktiviteter, tar lederen initiativ med sikte på å fastsette tidspunkt for befaringer til Høvåg og Greipstad. Konkret spørreskjema for bruk under befaringene fastsettes da. Lederen kommer også med forslag til framtidig møteplan. Tirsdag fastholdes som møtedag.

Sak 5/ 2021: Eventuelt

Ingen saker under eventuelt

1.7 Referat fra møte, 31.08.2021

Referat fra møte i komité for menighets- og bedehus på Birkeland

Dato: 31.08.2021, kl. 20.30 – 21.50, på Birkeland bedehus

Til stede:

Gunnar Birkeland (leder), Kari K. Birkeland, Siri K. Aanesland, Rune Galteland, Ivar Aanesland og Sven Erik Forfang (sekretær)

Åpning ved Sven Erik – 1. Johs. brev 3.19 – vi skal la vårt hjerte falle til ro for hans ansikt.

Sak 6/2021: Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak:

Godkjent uten merknader

Sak 7/2021: Erfaringer fra Froland, Greipstad og Høvåg

Rapporter fra befaringene til Greipstad og Høvåg, samt respons fra menighetscenteret i Froland var utsendt før møtet. Befaringene ble drøftet av komiteen.

Vedtak:

Rapportene fra befaringene til menighets-/ bedehusene i Greipstad og Høvåg, samt responsen fra menighetscenteret i Froland, legges til grunn sammen med komiteen egne referater for et forslag til intensjonsavtale mellom bedehuset og menigheten.

Sak 8/2021: Forslag til intensjonsavtale mellom bedehuset og menigheten

Vedtak:

Leder Gunnar og sekretær Sven Erik tar ansvar for å utarbeide et forslag til intensjonsavtale mellom bedehuset og menigheten. Komiteen får forslaget tilsendt innen utgangen av 10.09.2021 og behandler avtalen på sitt siste møte, 14.09.2021.

Sak 9/ 2021: Eventuelt

Ingen saker under eventuelt

1.8 Referat fra møte, 14.09.2021

Referat fra møte i komité for menighets- og bedehus på Birkeland

Dato: 14.09.2021, kl. 19.00 – 22.00, på Birkeland bedehus

Til stede:

Gunnar Birkeland (leder), Kari K. Birkeland, Siri K. Aanesland, Rune Galteland, Ivar Aanesland og Sven Erik Forfang (sekretær)

Åpning ved Gunnar - Ordspråkene 9.1-6 – «Visdommen har bygd seg hus ...La uvitenhet fare, så skal dere leve, gå fram på den vei forstanden viser!»

Sak 10/2021: Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak:

Godkjent uten merknader

Sak 11/2021: Godkjenning av referat fra møte 31.08.2021

Vedtak:

Forslag til referat godkjennes.

Sak 12/2021: Forslag til sluttrapport fra komiteen til menighetsrådet og bedehusstyret

Etter drøftinger kom komiteen fram til at sluttrapporten skal inneholde følgende tre hovedavsnitt:

- Bakgrunn for komiteens arbeid
- Premisser for innhold og funksjon til et felles hus i Birkeland sentrum
- Forslag til intensjonsavtale mellom menighetsrådet og bedehusstyret

I tillegg skal sluttrapporten også inneholde følgende vedlegg: referater fra komiteens møter og rapporter fra komiteens befaringer hos/ kontakt med tre menighetshus på Sørlandet, som vi har funnet interessante og sammenlignbare.

Vedtak:

Forslaget til sluttrapport fra komiteens arbeid ferdigstilles med de momenter som framkom i ordskiftet. Rapporten oversendes menighetsrådet og bedehusstyret.

Sak 13/ 2021: Informasjon om komiteens arbeid/ rapport

Vedtak:

Komiteen anmoder menighetsrådet og bedehusstyret om å være aktive i informasjonsarbeidet rundt komiteens rapport.

Sak 14/ 2021: Avslutning av komiteens arbeid

Vedtak:

Komiteens arbeid anses som utført etter at referat fra dagens møte er godkjent digitalt av alle komiteens medlemmer.

Det var ingen saker under eventuelt.

2. Referat fra befaring til Høvåg

Dato: 24.08.2021

Til stede: Ivar Aanesland, Kari Birkeland og Sven Erik Forfang

1. Bakgrunn og visjon

Bedehus ble bygd på kjøpt tomt nær Høvåg kirke og prestegården i 2004. Tidligere bedehus var ikke lenger funksjonelt. Visjonen var å samle alle kristne i Høvåg.

2. Hvem drev prosessen?

Bedehusstyret dannet en byggekomite og drev prosessen. Tidligere bedehus ble revet/ brent ned og tomten solgt.

3. Finansiering

Det ble tatt opp lån på 7-8 mill. kr. Tidligere bedehustomt inngikk i finansieringen.

4. Organisering av byggeprosjektet

Byggekomiteen ledet arbeidet. Det var også egen dugnadskomite. En rekke dugnadsgjenger. Hadde mange fagfolk tilgjengelig i forbindelse med dugnadene. Hadde byggmester på dugnad, rørleggere, elektrikere osv. Hadde matkomite som sørget for mat under dugnad. Det var dugnader hver dag hele uken, også lørdag, i ett års tid, hverdager kl. 16.30 til 21, lørdager 9-16. Brukte betalt arkitekt, Jan W. Jensen, Arendal. Konsmo-hus satte opp reisverket.

5. Brukernes plass

Bedehusstyret visste hva de ville ha og sørget for at de fikk det. Bygget har storsal på 150 sitteplasser og to mindre saler som kan åpnes og gi plass til 280 sitteplasser. Det er storkjøkken, kantine/ allrom med spisebord, bønnerom/ grupperom, lagerrom, toaletter og en lobby med peis og sittegrupper. Menighetskontor, barnehage og ungdomsklubb ble utformet etter brukernes behov. De holder til i kjelleren med egen inngang og innredning etter eget behov. De kan også bruke resten av bygget dersom det er ledig.

6. Finansiering av driften

Driften finansieres ved leieinntekter fra barnehage og menighetskontor og utleie til diverse arrangementer, f.eks. konserter, bryllup, begravelser mv. Dessuten har mann fast givertjeneste. Kollekt tas opp. Har også noen «rike onkler» som støtter arbeidet. Bedehuset har ikke medlemsregister. Driften går med overskudd og bedehuset donerer midler til lokale formål. Det kunne vært mer utleie, men hus-styret begrenser utleien for ikke å få så store inntekter at de må levere en annen type regnskap.

7. Eieform

Stiftelse

8. Driftens organisering

Det er et eget hus-styre som velges hvert år. Det er tilsatt daglig leder i 30 % stilling. Renholder er også tilsatt, tidligere var det ivaretatt av frivillige. Bedehuset og menighetsrådet har felles ungdomsleder.

9. Hvordan fordeles bruken av bygget?

Behov meldes inn og daglig leder sette opp disposisjonsplan/ aktivitetsplan. Det utarbeides en egen møtekalender som sponses av lokale bedrifter. Der fremgår alle faste aktiviteter. Kontaktpersoner er også listet opp. Hus-styret har noen faste aktiviteter så som formiddagsmøte på søndager det ikke er gudstjeneste i Høvåg kirke, faste bønnemøter, lovsangsmøter osv. Menighetsrådet har egne aktiviteter og ulike lag og forening har sine aktiviteter. Alt koordineres via hus-styret og daglig leder.

10. Er brukerne av huset fornøyd?

Alle er godt fornøyd med bygget og bruken av det. Ingen friksjon rundt bruken. Bygget er funksjonelt og fleksibelt. Det kristelige arbeidet har blomstret på alle fronter. Satser på lavterskel og en kulturåpen linje.

11. Suksesskriterier

Stor dugnadsånd. Giverglede. Faste inntekter. Mye bønn. Lavterskel.

12. Er det noe man ville gjort annerledes i dag?

Nei, korrigeringer er tatt underveis. Guds ledelse har vært tydelig i hele prosessen.

3. Rapport fra befaring til Greipstad

Befaring på Greipstad Menighetshus 24.08.21

Fra Birkeland: Siri K Aanesland, Rune Galteland og Gunnar Birkeland

Fra Greipstad: Janne Slotte og Magne Jortveit

1. Bakgrunn/visjon for arbeidet

Motivasjonen var en opplevelse/erkjennelse av at bedehuset (Betel) ikke lenger var hensiktsmessig. Man ønsket et samlingshus som kunne møte de behov for det bruk man opplevde nødvendig i vår tid. Dessuten var huset nedslitt.

Våre verter (Slotte og Jortveit) signaliserte tidlig en slags atypisk kristenkultur sett i forhold til Sørlandet ellers: Høy oppslutning om kirka og ikke mye «den og den organisasjonen». Derfor trengtes i liten grad drøftinger mellom ulike grupperinger. Menighetsrådet ble framstilt som det organet de kristne sluttet opp om.

Visjon ikke oppgitt.

2. Prosessen

- Først menighetsrådet. Så oppnevnt en byggekomite. Når huset var reist, etablerte man et husstyre. Vesentlig at ildsjeler var med.

- Menigheten kjøpte Betel for kr 1.

- Misjonsforeningen (Normisjon? NMS?) som hadde noe penger på bok, overlot disse midlene til Menighetshuset, øremerket barne- og ungdomsarbeid.

3. Finansiering av byggingen

Flere viktige poster lå i de ca 20 MNOK som utgjorde kostnadsrammen:

- Bruktbutikk ble etablert

- Givertjeneste ble startet

- Folk testamenterte til prosjektet

- Dugnad

- Kommunen bidro med 2 MNOK, med klausul: 4 gratisleier/år

4. Organisering av byggeprosjektet

- Ikke den «moderne» strukturen/prosessen med mulighetsstudie, forprosjekt, milepælplan osv.

- Vi ansatte en byggeleder som stod i tett kontakt med byggekomiteen.

- Byggeleder var den som sto i kontakt med entreprenør.

- Arkitekt Jan Willy Jensen, «Bedehus-Jensen», (Høvåg, Froland, Vennesla m.fl.) tegnet huset for hånd.

5. Brukernes plass i prosessen

Man oppfattet at brukerne ble ivaretatt gjennom valget til menighetsråd, - de var representert der. Saker og forhold som måtte avklares, ble drøftet og vedtatt i menighetsmøter underveis.

6. Finansiering av driften

- Først og fremst utleie (ca NOK 260.000/år) o Privat (åremålsdager, konformasjoner, bryllup o.l.)

o Kirka (menighetskontorer)

o Bispedømmerrådet

o Kommunen (i liten inntektsbringende grad)

- Givertjeneste (ikke oppgitt beløp, kan nok skaffes)
- Menighetshusets dag (basar og ulike festlige aktiviteter for barna/familiene, ikke først og fremst med fokus på «å skaffe inntekter»), inntekt rundt kr 50.000

7. Eie-/Organisasjonsform

Greipstad menighet eier, med menighetens organisasjonsnummer.

8. Hvordan er driften organisert?

Et hus-styre holder i driften, valgt av Menighetsrådet. Den mest krevende saken er utleie, som fordrer mange detaljforklaringer og møter med hver leietaker. Ellers er vedlikehold (2 årlige dugnader m/ god mat!) og husets kalender saksfelt som krever ledelse.

9. Hvordan er bruken fordelt?

Spørsmålet er nesten ikke relevant, da der ikke synes å finnes organisasjoner eller grupperinger som har «sine» dager/uker. Man bruker kirkas kalendersystem, Labora, til denne organiseringen. Se punkt 8.

10. Er brukerne fornøyd? Forekommer friksjon rundt bruken?

Brukerne er absolutt fornøyd. Særlig kirkas ansatte (på menighetskontorene) gir uttrykk for sin tilfredshet (superfornøyd). Så lytter man også gjerne til disse.

11. Suksesskriterier

- Støtte fra kommunen
- Ildsjeler med kontinuitet
- Bruktbutikk
- Godt samarbeid på tvers av generasjoner
- Tett dialog mellom ulike fora
- Ingen med «egen-agenda»

12. Noe man ville gjort annerledes

- Kanskje huset kunne ha vært mer universelt utformet? Mer tilgjengelig for rullestolbrukere?
- Sikre kvaliteten på vedlikeholdsarbeidet utført på dugnad
- Bedre retningslinjer for utleie fra start
- Teknisk entrepriser! Velg ventilasjonsleverandør som kan ventilasjon!

Ellers:

- Usikker på flg info: Ved oppstart av bruken av huset 2012, hadde man en gjeld på rundt 8 MNOK. Gjeld nå: Drøyt kr 162.000.
- Viktig å ha det hyggelig i prosessen! Man ser tilbake på byggeperioden med glede. Fest for alle hvert år.
- Folk (også folk som til vanlig ikke frekventerer kirke/bedehus) går her, fordi de var med og bygde huset.
- Referater fra Hus-styre-møtene sendes adm.leder i menigheten + leder av menighetsrådet.
- Huset (tre etasjer, heis mellom alle etasjene) rommer: o God, stor foajé med enkel garderobe) og vinduer inn til storsal

- o Storsal m/ plattform og utstyrsrom, m/ tilstøtende lillesal og galleri (3. etg) m/ trapp opp.
- o Stillerom (bønn, samtale, kunst) og «barnerom» m/ høyttaler og vindu til storsal
- o Storkjøkken på grunnplan og noe enklere kjøkken i u-etg
- o Mixepult (opphevet, med vegger rundt)
- o Toaletter i hoved- og u-etg, m/ garderobe & dusjer nede
- o Ungdomskjeller + kjellerstue i u-etg, med egen inngang fra P-plass
- o Stue oppe («utenfor» galleriet), til styremøter eller mindre grupper
- o Stor kontoravdeling (h-etg) til kirka, m/ ca. 5 kontorer
- o Vaskerom, flere grupperom

4. Respons fra Froland

1. Bakgrunn for bygging av arbeidet / visjon

På slutten av nittitallet var det vurdering av renovering og utbygging av et gammelt menighetshus ved Froland kirke. Samtidig var det behov for å se på tiltak på Froland Ungdomssenter som på tidlig 80-tall var bygd mer sentralt i boligfelt i Neset ved Blakstad.

Dette var reist gjennom en samarbeidsavtale mellom Froland menighet, NLM, NMS, Indremisjonen (Normisjon), Søndagsskoleforeningen og den lokale organiseringen Unge Kristne i Froland.

Gjennom årene var det i tillegg til et aktivt ungdomsarbeid i litt ulik regi av partene også kommet i stand en del organisert felles møtevirksomhet for voksne arrangert av en egen søndagsmøtekomite som et supplement til misjonsmøtene organisasjonene fortsatt sto for på bedehusene i kretsene. Et gunstig tomtealternativ dukket opp og planene kunne konkretiseres.

2. Hvem drev prosessen?

Ut fra det som er beskrevet over var det flere parter som ivret for å få til noe, men formelt var det menighetsrådet som koordinerte prosessen. Et utvalg nedsatt av menighetsrådet hadde stått for vurderingen av hva som evt kunne gjøres med det gamle menighetshuset og tok ballen videre med mulighetene for nybygg. Dette inkluderte en idefase der en leide inn arkitekt for å lage skisser ut fra et romprogram som delvis kunne baseres på de behovsvurderingen som hadde vært gjort for fornyingene av de eksisterende byggene.

Etter en fase der en kom fram til hva som ville være dekkende og realistisk å finansiere, startet arbeidet med å formalisere en ny avtale mellom partene (ref pkt 1) for hvordan et nytt menighetscenter kunne realiseres. Da denne var avklart og alle parter hadde gitt sin tilslutning ble prosjektet satt i gang.

3. Finansiering

Som basiskapital for nybygg lå salg av det gamle menighetshuset og Ungdomssenteret. Det var interessenter for ombygging til leiligheter for begge disse så det gav et godt fundament. Ut over dette ble det gjort et stort forarbeid for å skaffe tilsagn om å delta i fast givertjeneste og stille til dugnadsarbeid. Det en fikk av tilsagn på givertjeneste har i de årene som har gått etter at bygget sto ferdig dekt både renter og avdrag på det som ble lånt og en god del av øvrige driftskostnader. På grunn av det

gunstige rentenivået har det også vært mulig å forsere den avtalte nedbetalingsplanen.

4/5 Organisering av byggeprosjektet/ brukermedvirkning

Menighetsrådet (som ble den formelle eier av bygget) oppnevnte byggekomite som hadde hovedansvaret for gjennomføringen, Den rapporterte til Menighetsrådet og oppnevnte de underutvalg det var behov for. Det var flere grupper i sving, bl.a for dugnadsorganisering, interiør/innredning, kjøkken, uteareal mv.

Samarbeidet om utviklingen av ungdomssenteret gav et godt startgrunnlag for mye av dette.

Basert på idefasen ble arkitekten engasjert for å ferdigstille tegninger og det ble skrevet kontrakt med et firma som reiste bygget, mens det aller meste av innredning ble gjort på dugnad.

6. Driftsøkonomi

Driften finansieres gjennom givertjeneste og noen større arrangement gjennom året.

7. Eierform

Gjennom utarbeidingen av samarbeidsavtalen ble det avklart at senteret formelt har Froland sogn som eier, men der bruks- og disposisjonsretten til bygget forvaltes av partene. Dette gav blant annet fordeler mht mva.refusjon

8. Organisering av drift

Avtalen fastslår at partene oppnevner et driftsstyre med 2 medlemmer hver. Det har ansvaret for at huset har en forsvarlig drift både mht økonomi, vedlikehold og i forhold til de bruksregler som er fastsatt. Driftsstyret oppnevner underkomiteer etter behov.

Den daglige ledelsen ligger formelt i driftsstyret, men i praksis ivaretas dette i stor grad av leder i styret i samarbeid med kirkevergen som koordinerer bruk/utleie.

Etter en utbygging i 2019/2020 fikk Froland Menighet kontor på Menighetssenteret (hadde tidligere i leide lokaler i forretningsbygg i Osedalen). Dette har forenklet mange ting i den daglige driften av huset.

9. Fordeling av bruken

Etter at bygget ble tatt i bruk vokste det etter hvert fram et ønske om et mer formalisert samarbeid mellom avtalepartene når det gjelder selve arbeidet på senteret. Dette medførte at det fra 2015 er valgt et eget styre som koordinerer alt frivillig arbeid på senteret.

Dette velges direkte på et årsmøte og ikke som representanter for en av organisasjonene.

Erfaringen med en slik samlet koordinering er god.

Styret har også jevnlig koordinering med stab og menighetsråd for å se helheten i det kirkelig organiserte og det frivillige arbeidet på senteret.

Fra 2019 har dette medført at den opprinnelige avtalen om drift også er revidert slik at driftsstyret der partene har sine representanter er endret til et eierråd som fortsatt forvalter avtalen som ligger til grunn for bygget og gir partene sine rettigheter, men der alt utførende arbeid knyttet til drift og virksomhet gjennom ulike underkomiteer nå koordineres av styret som velges av årsmøtet for senteret.

Eierrådet skal altså fortsatt påse at driften er forsvarlig rent økonomisk og at virksomheten er i tråd med avtalens forutsetninger.

Denne ordningen har lettet koordinering særlig når det gjelder det som har høyest prioritet i arbeidet på huset: arbeidet for barn og unge.

Froland Menighet benytter huset til mange gudstjenester gjennom året. Særlig er samlingene for hele familien lettere å gjennomføre i menighetscenteret der det kan være aktivitet spredt i flere rom og med god plass ute.

10. Er brukerne fornøyd?

Gjennom utstrakt mulighet til medvirkning på ulike oppgaver og en organisering der brukerne kan påvirke og utvikle arbeidet har Menighetscenteret vist seg som et godt redskap i et utvidet menighetsarbeid. Det har derfor vært lite friksjon og det som har vært diskusjon rundt har i stor grad vært basis for de tilpasninger vi har gjort i organisering.

11. Suksesskriterier?

Den langvarige erfaringen gjennom samarbeidet ved bygging og bruk av et felles Ungdomssenter var et viktig grunnlag for å bygge menighetscenteret.

Ved å tilpasse organiseringen til å rekruttere for senteret uten å skulle velges via en av organisasjonene har vi fått en lavere terskel for å engasjere seg til oppgaver. Organisasjonene har dels fortsatt sine egne misjonsmøter som i dag stort sett treffer aldersgruppen 60+, men står også for misjonsinnslag i den felles møtevirksomheten for å vekke engasjement i de yngre rekker.

Vi har også definert misjon som en egen kategori under senterets givertjeneste, der dette sammen med andre felles misjonskollekt og arrangement til inntekt for misjon fordeles til misjonsorganisasjonene som er parter i senteret.

Det har vært en bevisst holdning å få senteret til å være et sted med lav terskel. Med det som vi vurderer som Frolands beste lokale for større samlinger der det også stilles krav til lyd og lys har vi både i egen regi og som utleier til andre hatt mange større kulturarrangement. Vi har også stilt bygget til rådighet for kommunen for bl.a. større samlinger for skolene, samt også som midlertidige lokale til barnehage i en periode. Under koronatiden har bygget gjort nytte også som vaksinesenter og skal være valglokale i høst.

12. Noe gjort annerledes?

Om noe skulle vært gjort annerledes i selve byggeprosessen har jeg litt lite grunnlag for å vurdere, der må andre enn meg inn i bildet for å si noe, men ut fra min erfaring i perioden etter har vi som nevnt i punktene over forsøkt å tilpasse oss behovene for endring slik at de beslutninger som ble tatt m.h.t. bl.a. organisering i den opprinnelige avtalen ikke skulle være til hinder for at senteret skal fortsatt være det som står i avtalens paragraf 1: et felles kraftsentrum for virksomhetene til avtalepartene gjennom forkynnelse av Guds ord i tråd med Bibelen og Den norske kirkes bekjennelsesskrifter.

Besvart av: Knut Egil Heggen